

BIEP i Zielone Mosty Narwi w Finlandii

Partnerzy projektu BIEP spotkali się po raz czwarty w Lappeenranta (południowo-wschodnia Finlandia, region największego jeziora Saimaa) w dniach od 4 do 7 września. Tematem przewodnim spotkania była turystyka wiejska, wykorzystanie potencjału kulturowego oraz współpraca między samorządem a lokalną społecznością i organizacjami pozarządowymi. Finlandia zachwyca jeziorami (jest ich ponad sto tysięcy) i lasami (85 proc. powierzchni), a w lasach o tej porze roku - grzyby. Polska grupa nie mogła się nacieszyć dorodnymi borowikami zebranymi tuż na skraju lasu...

Szczęście Karoliny było tak duże, jak ten dorodny borowik

Finlandia – a szczególnie jej obszary wiejskie - urzeka bogactwem przyrody, skromnością zabudowań i porządkiem. Wszystko wydaje się tu ułożone od dziesiątek lat, a może od wieków. Skromność i rozwagę mają mieszkańcy tego kraju we krwi – konsumpcyjny styl życia jest im całkowicie obcy. Zrównoważony rozwój nie jest pustym hasłem – oznacza nie tylko odpowiedzialność konsumentką, ograniczanie potrzeb, oszczędzanie energii, dbanie o środowisko i przyrodę, oznacza również odpowiednią edukację – dzieci, młodzieży i dorosłych, pielęgnowanie lokalnych tradycji i lokalnej tożsamości oraz współpraca wszystkich „aktorów” na rzecz lokalnego rozwoju.

Energię można oszczędzać na różne sposoby – ekologiczny Fin częściej wsiada na rower niż do własnego samochodu.

Partner fiński przygotował ciekawy program.

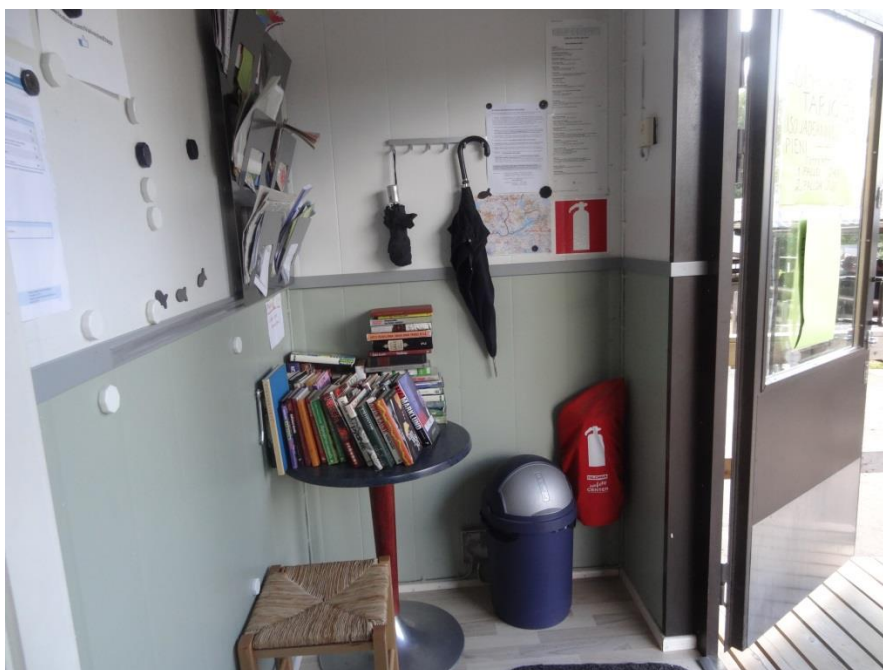
W urzędzie gminy Sevitaipale spotkaliśmy się z przedstawicielami lokalnego samorządu oraz wysłuchaliśmy wykładu na temat roli organizacji pozarządowych w rozwoju turystyki wiejskiej.

Sala konferencyjna w urzędzie gminy Sevitaipale.

W Finlandii działania organizacji pozarządowych są respektowane i uznane za jedno z najważniejszych w społeczeństwie obywatelskim. Być członkiem organizacji pozarządowej jest dumą Finów, każdy z nich w „czymś działa” – jest wolontariuszem, aktywistą, chce mieć wpływ na to, co dzieje się w jego wsi, gminie, regionie. Finowie nie czekają na pieniądze z Unii, nie uzależniają od nich swoich inicjatyw i działań – widzą sprawę do załatwienia - to ją załatwiają: czy to odnowienie zabytkowego kościoła, czy zagospodarowanie starej szkoły na miejsce spotkań, czy też organizacja lokalnego sklepiku, kawiarni, biblioteki na wsi - a

wszystko zorganizowane gospodarczym sposobem, bo Finom nie chodzi o „marmurowe wnętrza” Liczy się przedsiębiorczość i lokalna współpracy. I liczy się każdy grosz.

Wypożyczalnia książek przyniesionych przez mieszkańców w wiejskim sklepie

Wszystko może być jeszcze raz użyte....

100 letni wodny młyn ciągle miele ziarno.....

W Sevitaipale zwiedziliśmy również zabytkowy kościół odnowiony przez mieszkańców gminy – mieszkańcy dbają też o porządek wokół i w kościele. Robią to na zasadzie wolontariatu.

Ciekawe spotkanie przygotował fiński organizator w gminnej szkole, której nauczyciel sportu był jednym z inicjatorów projektu „szkoła w ruchu”. Polega on na tym, że każda lekcja kończy się zajęciami fizycznymi – gimnastyką, graniem miękką piłką, bieganiem itp. Z ostatnich badań wynika, że dzieci z takich klas mają lepsze wyniki w nauce, są spokojniejsze, bardziej skoncentrowane i bardziej aktywne. Dziś projekt „szkoła w ruchu” realizowany jest w ponad 500 szkołach w Finlandii. Każda taka szkoła ma doskonale wyposażone boisko sportowe – z boiskiem do piłki nożnej, koszykówki, siatkówki, drabinkami, bieżnią itp.

Plac sportowy przy szkole w Sevitaipale

Działać lokalnie i wspierać się nawzajem – tę zasadę wyznają mieszkańcy miasteczka Sevitaipale – lokalna restauracja serwuje więc dania przygotowane na bazie surowców zakupionych u okolicznych rolników, na półkach sklepowych są lokalnie wyprodukowane artykuły spożywcze: chleb, ciasta, ziemniaki, warzywa, owoce, mięso i różnego rodzaju rękodzieło, na placykach lokalni rolnicy oferują prosto z samochodu swoje produkty rolne. A w domach seniorów na zasadzie wolontariatu pomagają mieszkańcy miasteczka....

Bardziej „sprawni” seniorzy pomagają „mniej sprawnym” seniorom – spacer po uliczkach Sevitaipale

Przed marketem miejscowy rolnik sprzedaje swoje produkty

W miejscowości Tarinantai zwiedziliśmy gospodarstwo, które przekonało nas o tym, że Finom robota pali się w rękach: Dom tysiąca legend – to rodzinne trzy pokoleniowe gospodarstwo agroturystyczne: rodzice właściciele gospodarstwa zajmują się uprawami rolnymi i gospodarką leśną (100 ha lasu), córka prowadzi agroturystykę dla dorosłych i zielone szkoły dla dzieci, trójka maluchów bierze aktywny udział w działaniach mamy i dziadków. Oferta jest bardzo zróżnicowana, ale oparta na potencjale gospodarstwa i na współpracy z sąsiadującymi gospodarstwami: wędkowanie, sauna, wędrówki piesze i rowerowe, nauka gotowania tradycyjnych fińskich potraw, edukacja ekologiczna, poznawanie legend, tradycji, folkloru i kultury fińskiej.

Dom tysiąca legend

W zasadzie każdy rolnik fiński jest jednocześnie leśnikiem, właścicielem setek hektarów lasu. Obliczono, że średnio na każdego Finą przypada 5 ha lasu. Las jest dla rolnika fińskiego podstawową gwarancją jego dochodów – jak mówi: jest najbardziej wiarygodnym bankiem. Do posadzenia lasu nie ma dotacji, nie ma też do pielęgnacji. Każdy rolnik ma opracowany przez eksperta 10 letni plan zarządzania, według którego prowadzi gospodarkę leśną – średni dochód roczny z jednego ha lasu wynosi 200 euro.

Leśne żniwa...

I to też leśne żniwa....

Innym ciekawym przykładem lokalnej inicjatywy był budynek starej szkoły w małej wsi Kulvasernaasaari. Gmina wystawiła budynek na sprzedaż, zgłosił się z ofertą mieszkaniec Helsinek, ale lokalna społeczność uznała, że budynek powinien zostać jej własnością – zebrano pieniądze, wykupiono szkołę – dziś jest w niej sala gimnastyczna, biblioteka, mały sklepik zaopatrzony w podstawowe produkty, mała kawiarnia i sala konferencyjna. Na utrzymanie budynku dają pieniądze lokalne organizacje, mieszkańcy i lokalni przedsiębiorcy. Organizowane są tu festyny, spotkania, wystawy, zajęcia dla dzieci, młodzieży i seniorów. Finowie nie niszczą strych budynków – w miejscowości Kahvio w starej drewnianej szkole powstało lokalne muzeum fińskiej wsi. Starsze małżeństwo (na emeryturze) prowadzi tu zajęcia edukacji ekologicznej, folkloru i tradycyjnego rzemiosła dla dzieci i dla dorosłych, na polanie organizowane są koncerty, a z drewnianej wieży turyści podziwiać mogą zielono-niebieski krajobraz Finlandii – jeziora i lasy.

Widok z wieży na koncertową polanę

Lokalne muzeum w wiejskiej szkole

Zielono-niebieski krajobraz Finlandii....

Posłuchajcie ciszy – mówią Finowie – usłyszcie jak cisza gra, to najpiękniejsza muzyka – i wsłuchują się w szum trzciny i plusk fal jeziora, w świergot ptaków w lesie. Jesteśmy tylko częścią, jednym z elementów natury, musimy ją szanować, bo od niej zależy nasze zdrowie i nasza przyszłość.

Gdyby chcieć jednym słowem scharakteryzować mieszkańców Finlandii – kraju, za którym już nie ma niczego (Fin- koniec, land – kraj) – to tym słowem była by – **odpowiedzialność**.

Cisza....

Saimaa – sieć jezior w Finlandii południowo-wschodniej, na Pojezierzu Fińskim na wysokości 75,7 m n.p.m.

Głównymi jeziorami tworzącymi system Saimaa są: Etelä-Saimaa (Saimaa właściwa) Pihlajavesi, Orivesi, Haukivesi, Puruvesi i Pyhäselkä.

- powierzchnia – 4400 km² (Saimaa właściwa – 1377 km²), ponad 40-krotnie większa od jeziora Śniardwy
- głębokość maksymalna – 84 m (średnia – 17 m)
- objętość – 36 km³
- całkowita linia brzegowa – 14 850 km (najdłuższa na świecie jeziorna linia brzegowa)

Wysokie skaliste brzegi oraz wiele zalesionych wysp – ok. 14 tys. o łącznej powierzchni 660 km².

Region Saimaa powstał w wyniku działania kontynentalnej pokrywy lodowej podczas ostatniego zlodowacenia. W efekcie wytopienia grubej na kilometr warstwy lodu powstał wyniesiony obszar, w którego zagłębieniach powstały jeziora regionu Saimaa.

Odwadniane przez rzekę Vuoksi do jeziora Ładoga, a przez Kanał Saimiański (o długości 42,5 km) połączone z Zatoką Fińską.

Główne miasta nad Saimaa to Mikkeli, Lappeenranta, Savonlinna, Imatra. Łącznie ok. 60 portów. System wykorzystywany jest m.in. do spławu drewna.

Lappeenranta - miasto, leżące w południowo-wschodniej Finlandii nad jeziorem Saimaa, ok. 30 km od granicy z Rosją. Lappeenranta liczy około 70000 mieszkańców i jest 13. pod względem liczby ludności miastem w Finlandii.

20 proc. mieszkańców Lappeenranta zatrudnionych jest w przemyśle. Największymi pracodawcami w tym sektorze są zakład papierniczy UPM-Kymmene, producent materiałów izolacyjnych Paroc, zakład przetwórstwa wapienia Nordkalk oraz producent słodczy Fazer.

W Lappeenrancie znajduje się szereg szkół różnego stopnia. Największą placówką edukacyjną jest uniwersytet techniczny (Lappeenranta teknillinen yliopisto), na którym studiuje na różnych kierunkach (głównie technicznych i biznesowych) ponad 5000 studentów. Lappeenranta jest jednym z najchętniej odwiedzanych fińskich miast. Główną atrakcją turystyczną są pozostałości fortyfikacji z końca XVIII wieku. W Lappeenrancie znajduje się także uzdrowisko z początku XIX wieku, liczne muzea oraz najstarsza w Finlandii cerkiew. Lappeenranta jest ponadto centrum turystyki wodnej. Mieści się w niej największy w Finlandii port śródlądowy, z którego w sezonie letnim wypływają liczne rejsy turystyczne po jeziorze Saimaa oraz poprzez Kanał Saimański do pobliskiego Wyborga i Petersburga. Ze względu na bliskie sąsiedztwo z Rosją, Lappeenranta stała się modnym miejscem zaopatrywania się w towary luksusowe dla Rosjan.